

Korte inleiding voorafgaand aan de schriftlezing:

Onze landelijke kerk kiest elk jaar een thema voor de zondag waarmee het nieuwe seizoen van start gaat. Dit jaar is dat: "Het goede leven." Meestal kan ik er niet zoveel mee, maar dit vind ik wel een mooi thema. Het stemt tot nadenken: wanneer is het leven goed? Wanneer ervaar ik het leven als goed? Of: wat maakt het leven goed?

Wat komt er als eerste bij jou naar boven? Laat eens horen.....(korte uitwisseling).

Met de aangereikte bijbelteksten bij dit thema kon ik niet zoveel. Ik heb gekozen voor een schriftlezing waarin – in mijn beleving – een antwoord op die vraag wanneer je het leven als goed zou kunnen ervaren, besloten ligt.

Laten we voordat we de bijbel opendoen samen bidden:

Na de lezing luisteren we naar Gerrit Breteler – Lit ús dêrom drinke....tekst op het liturgieblad.

.....

Gemeente van Christus,

Hoe zou voor jou "Het goede leven" eruit zien? We hebben daar net wat mogelijke antwoorden op gehoord. Prediker heeft er zo zijn eigen gedachten over.

"Hier volgen de woorden van Prediker, zoon van David en koning te Jeruzalem", zo luidt het opschrift van dit kleine, maar diepzinnige bijbelboek.

Vandaar dat men lange tijd heeft gedacht dat Salomo de auteur was. Een koning immers, die bekend stond om zijn wijsheid. Maar het staat wel vast dat dit niet het geval is.

De wijsheidsleraar die hier aan het woord is, leefde zeer waarschijnlijk vele eeuwen later, in de 3e eeuw voor Christus.

Op zoek naar wat wérkelijk zin en samenhang aan ons leven zou kunnen geven, op zoek naar wat ons leven goed, zéér goed zou kunnen maken, houdt hij alles wat hij waarneemt tegen het licht.

Veel van wat hij ziet en meemaakt, stemt hem mismoedig. En als je eerlijk bent, is hij daarin voor een groot deel heel herkenbaar. Veel van wat meemaken is niet goed. Het gaat er in het leven maar al te vaak onrechtvaardig aan toe. Grote schurken leven in weelde een lang en zorgeloos bestaan, goede en lieve mensen leven vaak in armoede, of krijgen slag op slag te verduren. Jonge mensen sterven voor hun tijd. Ons leven laat zich niet voorspellen. En het is niet maakbaar, al denken velen daar wellicht anders over.

Vroeg of laat ervaar je dat het leven ondoorgrondelijk is. En ook de rol van God daarin is ondoorgrondelijk, zegt Prediker: "Je kent de wegen van de wind niet, je kent het kind dat groeit in de moederschoot niet. Zo ken je ook de daden van God die alles maakt, niet."

Sterker nog: als je dit bijbelboek voor het eerst helemaal doorleest, zou je denken dat God hier helemaal van het wereldtoneel is verdwenen. En dat deze wijsheidsleraar helemaal van zijn geloof is gevallen. Maar als je aandachtig leest, zul je merken dat het tegendeel het geval is: Prediker is door en door religieus. Hij komt uiteindelijk tot de conclusie dat alles in Gods hand is. Dat God niét afwezig is, al lijkt het er vaak wel op. Maar dat God op een onnavolgbare wijze áánwezig is.

Maar dat blijkt dan wel een geloofsvertrouwen te zijn dat al die grote vragen die het leven bij ons kan oproepen, niet kan beantwoorden.

Vragen als: waarom het leven zo onrechtvaardig kan zijn. Waarom sommige mensen zo jong moeten sterven. Waarom we anno 2020 zoveel mensen in mensonterende omstandigheden in kampen laten verkommeren. Waarom dit of dat lot jou moet treffen. Waar onze geliefden heen gaan nadat ze zijn overleden. Of ze überhaupt ergens heengaan,-

Al die vragen waarbij dan wel eens verzucht wordt: “Daar zullen we wel nooit een antwoord op krijgen, dominee.”

Inderdaad, zegt Prediker heel ontnuchterend. Daar krijgen we inderdaad geen antwoord op. Misschien zou het al bij kunnen dragen aan een goed leven, om dat soort vragen voortaan dan maar los te laten. Maar ik besef dat dat gemakkelijker is gezegd dan gedaan.

Het lied dat we zojuist hebben gehoord, waarin Prediker bezingt dat er voor alles wat er is een uur en een tijd is, bestaat uit 7 verzen van elk 4 onderdelen. 7x4 dat staat in de Joodse getallensymboliek voor de volheid, de totaliteit van – in dit geval – ons menselijk bestaan. Alles wat hier genoemd wordt, staat symbool voor alle ervaringen die we in ons leven vroeg of laat kunnen meemaken. Waarmee natuurlijk niet gezegd is dat je dit alles als wenselijk zou moeten zien, of als goed: afbreken, verkillen, haten, oorlog voeren, verliezen, rouwen, sterven,- we ervaren dat ongetwijfeld als iets negatiefs. “Als iets wat toch niet Gods bedoeling kan zijn”, denken we dan wel eens.

Maar evenals de tegenpolen ervan: opbouwen, liefhebben, vrede sluiten, vinden, dansen, geboren worden, hoort het allemaal bij ons menselijk bestaan. Het maakt allemaal deel uit van een soort golfbeweging, die je als je terugkijkt op je eigen leven, vast wel zult herkennen.

“Zo heeft God alles wat er is, de goede plaats in de tijd gegeven”, zegt Prediker even verderop in dit 3^e hoofdstuk.

Nu komt het wel precies hoe je die laatste woorden opvat. Het is wezenlijk iets ánders dan wat in de christelijke geloofsleer “de voorzienigheid” genoemd wordt. Heeft een van jullie nog herinneringen aan de Heidelbergse catechismus? (even kijken...)

Voorzienigheid: de overtuiging dat alle dingen ons niet bij toeval, maar uit Zijn vaderlijke hand toekomen.”

(Kuitert - Zeeuwse boer tijdens de watersnood: “Het is geen vreemde die het ons aandoet, dominee.”

Prediker zegt niet dat God het ons aandoet. Maar het een plaats heeft gegeven in de tijd. En dat Hij niets van wat jou ook maar kan overkomen verloren zal laten gaan. Dat al die ervaringen die jij als mens kunt doormaken bij God op een of andere onnavolgbare wijze geborgen zijn.

Dat is een vertrouwen, een geloofsvertrouwen dat zich niet laat bewijzen. Dat niet kan opkomen uit het scherpe verstand van Prediker, maar dat eerder opwelt uit de bron van zijn ziel.

Een intuïtief vertrouwen dat hem blijkbaar geschonken is.

Ik geloof dat wanneer jij als mens vanuit dit vertrouwen (!) alles wat je overkomt uiteindelijk kunt aanvaarden, dat je dán het leven als goed kunt ervaren.

Dat is wezenlijk iets anders dan doffe berusting. Misschien zou je daar thuis je gedachten eens over willen laten gaan.

Beleef al jouw tijden, de lichte zowel als de donkere, met je volle aandacht. Want ze horen er allemaal bij. “En geniet vooral ook!”, voegt Prediker er aan toe. Dat is een verrassende uitspraak van deze vaak wat zwaarmoedige zinzoekeer. Geniet van alle goede dingen die je in de schoot vallen. Misschien heb je een tijd lang verdriet gehad, heb je gerouwd. En voel je je op een dag ineens weer vrolijker. Geniet daar dan van! Want er is een tijd om te rouwen. Maar er komt ook weer een tijd om te dansen. En plezier te hebben. Misschien heb je de afgelopen maanden veel binnen gezeten en heel weinig mensen gezien. Had je nergens meer zin in. En voel je dat je nu weer wat meer naar buiten durft en wilt: de zon op je gezicht voelen, hoe heerlijk is dat niet?! De wind door je haren..geniet er met al je aandacht van.

Laat de tijd je niet tussen de vingers doorglippen; laat het moment niet ongemerkt voorbij gaan.

Want in zekere zin is er alleen maar het hier-en-nu, als je daar goed over nadenkt.

Het Eeuwige Nu. (Boeddhistisch gedachtegoed, maar ook Benedictijnse spiritualiteit)

Hoe je in de beleving van iets van grote schoonheid (muziek, schilderij), of van liefde, of van de natuur, als je daarin helemaal opgaat, kunt ervaren hoe de tijd als het ware stil staat, verdwijnt. Ervaren dat enkele minuten een eeuwigheid kunnen lijken. Of omgekeerd: hoe de tijd voorbij lijkt te vliegen als je het leven als zeer goed ervaart.

